

פניני הרמ"א

יו"ל ע"י "קהילת הרמה" בירושלים עיה"ק תובכ"א
שע"י יוצאי ישיבה הרמה דלונדון יצ"ו

זמני עיה"ק ירושלים תובכ"א:

הזל"ה - 5:03 / צאת השבת [ר"ת] - 6:57

בנשיאות עט"ר מרן ראש הישיבה הגאון הגדול רבי אליקים שלעזינגער שליט"א

מפניני רבינו:

אלה פקודי המשכן משכן העדות. (לח. כא.), ברש"י פירש עדות לישראל שהשכינה בתוכם, אלום בדעת זקנים פי' עדות לאומות העולם שנתרצה הקב"ה לישראל והשרה שכינה ביניהם. יש ללמוד מזה שיש חיוב לפרסם בין הגוים שיש שארית ישראל הנאמנים ודבקים בד' והשכינה שורה בתוכם, ולא עוזבי תורה ופושעי ישראל הם הכלל ישראל.

(מתוך ספר בית אב עה"ת ח"ב)

ולא יכל משה לבוא אל אהל מועד כי שכן עליו הענן. (מ. לה.), וכבר הקשו מש"כ בפ' כי תשא ומשה בא אל הענן ויעויין מש"כ בבית אב חלק א' בשייכות ענין המסעות לכאן. ונראה לומר כי לפעמים צריך מנהיג ישראל להכנס לתוך הענן ולהתכסות לעסוק בתורה באוהל מועד, ולפעמים צריך להיות בחוץ לשמור מסע העם.

(שם)

* * *

פניני הפרשה:

ויביאו את המשכן אל משה. (לט. לג.), וברש"י דמשה רבינו העמיד את המשכן, ולא היה יכול להקימו ואמר לו הקב"ה עסוק אתה בידך נראה כמקימו והוא נזקף וקם מאליו וזהו שנאמר הוקם המשכן הוקם מאליו, והנה בגמרא שבועות (דף טו:): "דאמר אביי מנין שאין בנין בית המקדש בלילה שנאמר וביום הקים את המשכן ביום מקימו בלילה אין מקימו",

ובתוספות שם (ד"ה אין): "ואם תאמר בר"ה פרק יום טוב גבי הדתנן יום הנף כולו אסור קאמר התם דאיבני בלילה דאיבני בחמיסר ויש לומר דהיינו בית המקדש דלעתיד שהוא עשוי מאליו בידי שמים כדכתיב מקדש ה' כוננו ידיך" עכ"ל, ועי' במקדש דוד (סי' א) שביאר בזה, דס"ל להתוספות דיסוד הדין דאין בונין בלילה הוא רק היכא דאיכא דין הקמה ובזה נאמרה דליכא הקמה בלילה, אבל בבית המקדש השלישי דליכא בה דין הקמה נבנית גם בלילה, וצ"ע דא"כ גם במשכן דהוקם מאליו לא ניבעי הקמה ביום דהרי ליכא דין הקמה? ואמר מורנו הגאון הגדול רבי חיים אליעזר שלעזינגער שליט"א (בנו בכורו דמרן רבינו ראש הישיבה שליט"א, וראש כוללנו בלונדון יצ"ו) אפשר דרק בהקמת הקרשים לא היה הקמה אבל שאר מעשה המשכן לא היה בה נס דהוקם מאליו והיה בה דין הקמה וממילא דאינה נבנית בלילה, ונמצא דבעצם עשיית המשכן עצמה חלוק דינה דבקרשים לא היה דין הקמה ובשאר מעשה המשכן היה דין הקמה וצ"ע.

(כתבי תלמידים)

* * *

קול רבינו [מאמרי השקפה ומוסר]:

מאמר "דאגת המצוה"

[מתוך ספר בית אב שיחות החדש – נאמר בשנת תשס"ו לפ"ק, כהכנה לפני אפיית המצות]

וענה לי הלא יודע אתה כי בימים אלה איני יכול להתרכז לדברים אחרים... מה היתה הדאגה הגדולה הלזו והפחד הנורא? וכל זה עד לאחר האפיה, אח"כ פנים אחרות היו לה בצהלה ונחת רוח נפלא על שנאפו המצות כראוי.

דאגה זו למה? ואכן כן הוא בתוספות קידושין (דף לא. ד"ה גדול) במאמרם ז"ל דגדול המצווה ועושה, ופי' התוס' למה, וז"ל: "נראה דהיינו טעמא דמי שמצווה ועושה עדיף לפי שדואג ומצטער יותר פן יעבור, משא"כ מי שאינו מצווה שיש לו פת בסלו שאם ירצה יניח" עכ"ל, והיסוד הנפלא של התוס' הוא כי באמת מצד הסברא אינו מצווה ועושה גדול, וכמו שאמר רב ששת מעיקרא, כי עושה מצונו לפני משורת הדין שבוודאי זו

את המנורה הטהורה ואת נרתיה נרות המערכה. (לט. לז.), מפרשים בגמרא מנחות (דף כט.) למה דוקא המנורה נקראת טהורה, והרי כל כלי משכן טהורים היו, אלא מפני שהקב"ה הראה למשה המנורה בשמים. פי' כיון שהמנורה ראה משה בטהרה מיוחדת שאפשרית רק בשמים, אם כן כל פעם שמרע"ה הזכיר המנורה נצטיירה לפניו המנורה כטהרתה המיוחדת.

וכן בכל שנה כשבאים לקראת אפיית המצות, מצטיירת אצלי צורתו של מרן (הגרי"ז מבריסק) זצ"ל בגודל פחדו לפני אפיית מצות, וכבר מר"ח ניסן שהועמדו המקלות ליד חדרו כהכנה לאפיה היה מרן זצ"ל בפחד ודאגה נוראה, אי אפשר היה לדבר אתו, פעם שאלתיו איזה דבר בימים אלה,

מדרגה יותר גדולה, אבל חסרה הדאגה, וחזרו בהם חכמים ואמרו גדול המצווה כיון שהוא דואג, והוא שהקב"ה רוצה, שיהיה דאגתו של אדם על התורה והמצוה, וזוהי עיקר מעלת הצווי.

ועל כן במלאכת המשכן, בכל דבר ודבר נאמר כאשר צוה ד', להורות כמה בצלאל דאג בכל לבו שיעשה רצונו ית' כראוי, ושתשכון שכינה במעשי ידיו, והוא שברכו מרע"ה שתהיה שכינה שורה במשכן.

וכן מצינו אצל אבות העולם, אברהם אבינו ע"ה לא פחדן היה ולא דאג על היותו מעבר לזה והעולם מעבר לזה (בראשית ובה מב, ח), ולא פחד כלל לצאת למלחמה נגד ה' מלכים, הוא ואליעזר לבד, או איזה ת"ח עמו, ועל דבר אחד דאג שנא' אל תירא אברם (בראשית טו. א.), ופירש"י שהיה ירא פן הרג אדם כשר אחד או צדיק אחד, על זה דאג שמא לא נעשתה המצוה כראוי ושמא נתערב איזה שמץ חטא!

וכן יצחק דכתיב ויחרד חרדה גדולה (שם כו. לג.), ומהי החרדה כל כך, פי' בבעלי התוס' שם שמא עבר על רצונו לברך הקטן לפני הגדול, וכן יעקב מה שדאג וירא וייצר (שם לב. ת.), ושמא גרם החטא (עי' רש"י שם פסוק יא.).

וכן מרע"ה לא פחדן היה כלל והרג המצרי וכהנה, אבל כשנאמר לו לשחוט קרבנות בחנוכת המשכן, נאמרה שלשלת על השחטהו, שהיה מפחד ודואג. וכן אהרן כשאמר לו משה קרב אל המזבח ועשה את חטאתך וגו' (ויקרא ט. ז.) היה ירא, כי היה נראה לו המזבח כשור ונזכר בחטא העגל.

והרמב"ם באגרתו 'הצלחה' לבנו כותב כיצד לקיים המצוה, ליקח השופר ויהיו ידיו רועדות מפחד וכן בלולב ושאר מצוות עיי"ש, דאגה וחרדה זו זהו העיקר שהקב"ה רוצה, וכמו שהאריך בזה המסילת ישרים בפרק ד' וביותר בפרק כ"ד, ושהיא מעלת הצדיקים.

מין זצ"ל לא היה פחדן כלל, בשעת המלחמה היה רגוע ביותר, כי אמר ד' איש מלחמות, והכל בהשגחה פרטית ואין לו מה לעשות ומה ידאג, אבל פעם אחת הייתי נוכח בנפול פצצה והבת לא היתה בבית, ואמרו לו שהלכה להביא חלב, ואז התחיל לדאוג, שזה נגד הגמרא בבא קמא (דף ס:) שדוד המלך חרה לו שהלכו להביא מים בשעת סכנה, וצוה מרן לשפוך החלב. וכך פעם הייתי אצלו בשעה שהמתין על בניו שהלכו לשאוב מים שלנו, וכבר נתאחר הזמן ולא באו, ודאג מאד, ועיקר דאגתו שמא חלילה איחרו השקיעה ולא שאבו קודם השקיעה כדרכו, וכל זה מגודל הפחד מפני הציווי לקיימו כראוי.

והם דברים שבלב, אנו משתדלים לאפות מצות כמו שנהג מרן, אבל איה החרדה והדאגה, כשמרן זצ"ל צעק "לשם מצת מצוה" היתה זו שאגה איומה כמו מי שצועק לעזרה, וחלה חרדה על כל השומעים, כי היתה זו דאגה היוצאת מן הלב.

[ושמעתי מפי ידידי הרה"ח המפואר ר' פנחס ענגלענדער נ"י ששמע מהאדמו"ר מסטריקוב זצ"ל - שהיה תלמיד למרן (הגרי"ז) זצ"ל - שכשבא מרן זצ"ל לאר"י, היה אברך אחד שעזר למרן זצ"ל מאוד בסידור עניני אפיית המצות, ומרן הכיר לו טובה מאוד, ובערב פסח בא לבית מרן והוא חזר והודה לו על גודל מסירתו, ואמר ההוא שבא לבקש בקשה קטנה, שמרן יתן לו כזית מצה מאפיתו, ונתחוורו פני מרן מאוד, ואמר זה אינו יכול, שההוא יצא כזית מצה למצוה על אחריותו [ומי שהכיר את מרן זצ"ל יודע שהכל אצלו אמת לאמיתו], כזה היה אצלו פחד אלקים למעלה משכל אנוש נורא ואיום!].

ובזה ניכר הבדלי בני אדם, כל אדם דואג על איזה דברים, ואמנם מקיימים מצוות, אבל דאגת הלב על מה? על הבלי עוה"ז, מי שדואג דאגתו לכבוד שמים, זהו איש השלם!

ויש להאריך בזה, והוא שחסר לנו בדורנו ניעוין בזה בלשון החובות הלבבות (שער חשבון הנפש פ"ג, החשבון התשיעי) שהחסיד מתפלל להקב"ה "אלהי יגוני בעבורך, בטל ממני היגונות ודאגתי ממך הרחק מנפשי הדאגות" עיי"ש[.

דברי חכמים כדרבונות

דברי חיזוק על המצב, ותיאור הדברים על פי דברי הנביאים ורבותינו הקדושים, ובמה

עלינו להתחזק בזמנים טרופים אלו

מהוד כבוד עט"ר רבינו הגדול מרן ראש הישיבה שליט"א

* * * *

הננו לצטט בזה השורות הבאות מתוך מה שאמר מרן רה"י שליט"א על המצב, כאשר בימים אלו נשאל ממקורביו על זה: כפי שנראה מהפסוקים **ביחזקאל** פרק ל"ח שמתואר שם זמני עקבתא דמשיחא ומלחמת גוג ומגוג, רואים בחוש איך שהדברים מתקיימים בימינו, החל מעידן מחלת הקורונה, ועד עתה, כמפורט שם שהקב"ה יביא בהלה לעולם, ועוד יהא בזה נקמה לגויים, ועוד יתגלה בזה לעין כל כי הקב"ה בעל הבריה, ככתוב שם בסוף הענין: "והתגדלתי והתקדשתי ונודעתי לעיני גוים רבים וידעו כי אני ה'".

ובענין המלחמה בין האומות, אמר על פי מה שמקובל **מאדוננו הגר"א זיע"א** שכאשר הרוסי יגיע לנחל בוספורה בטורקיי אפשר ללבוש הבגדי שבת לקראת ביאת משיח צדקנו ב"ב, זאת שנית, **הגאון הקדוש בעל דברי יואל מסאטמאר זיע"א**, כאשר היה במחנות הריכוז בשנות הזעם, היה מרבה לשאול על התקדמות הצבא הרוסי במלחמה, כי דעתו היתה שהרוסי משתייך לענין גוג ומגוג. והנה המצב הנוכחי הוא שהרוסי יצא מגדרו ללחום בריש גלי נגד אומות אחרות, ועוד, דמבואר שם שמלחמה תהא בעל כרחם, ממש כמו שמתרחש עתה, שהרוסי לוחם את מלחמתו בעל כרחו ונגד הדעת, על פי ה' [ועוד צפוי שבסוף יעלה לארץ ישראל, כמבואר שם בפסוקים]. ואם שהקב"ה כיסה את העתיד מעינינו, ואין אתנו ידיעה ברורה בפרטי וסדר הדברים איך שיתרחשו, מכל מקום הוא סימן מובהק על התקרבות הגאולה השלימה בב"א, ושעלינו להכין את עצמנו כראוי.

ועל שאלת הנוכחים איך ובמה להכין את עצמנו, אמר מרן רה"י שליט"א שהעיקר הוא להתחזק באמונה שלימה בבורא עולם, ולהתחזק בענין הצפייה לביאת המשיח בב"א, וזה הזכות תעמוד לנו בזמנים טרופים אלו להנצל מכל פגע רע. ועלינו שלא להכנס בבהלה, אלא אדרבה, להתחזק שהנה ימים באים, ימים שאנו ממתנינים איליהם זה אלפי שנים, במהרה בימינו אמן.